

זוהר היומי

זוהר בראשית – דף קי"ח ע"ב

פרשת וירא

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (קי"ח ע"א) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

דא פדא.

תרגום לעברית

בא ראה, אף על גב שפכתוב באברהם, ויסע אברהם הלוח ונסוע הנגפה, וכל מסעותיו היו לדרום ונקשר בו, לא עלה למקומו כראוי עד שנולד יצחק. כיון שנולד יצחק, התעלה למקומו והשתתף עמו ונקשרו זה עם זה.

טקסט הזוהר

בגין כך איהו קרי ליה יצחק ולא אחרא, בגין לשתפא מיא באשא, דכתיב ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק. מאן הנולד לו, אש ממים:

תרגום לעברית

לכן הוא קרא לו יצחק ולא אחר, כדי לשתף מים עם אש, שפכתוב ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק. מי הנולד לו? אש ממים.

מִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם וַיִּי פֶקֶד אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר. רַבִּי יוֹחָנָן פֶּתַח בְּהַאי קָרָא (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) רֹאשׁוֹ עָלֶיהָ כַּפְרָמֶל וְדָלַת רֹאשׁוֹ כַּאֲרָגְמָן מְלֶךְ אָסוּר בְּרִהָטִים. עָשָׂה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁלִטוֹנִים לְמַעְלָה וְשְׁלִטוֹנִים לְמַטָּה. כְּשֶׁנּוֹתֵן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַעְלָה לְשָׂרִים שֶׁל מַעְלָה נוֹטְלִים מַעְלָה הַמְּלָכִים שֶׁל מַטָּה. נָתַן מַעְלָה לְשָׂרוֹ שֶׁל בָּבֶל, נָטַל מַעְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר הָרָשָׁע דְּכָתִיב בֵּיהּ (דְּנִיאל ב) אֲנִתָּה הוּא רֹאשָׁה דִּי דְהֶבֶא, וְהָיוּ כָּל הָעוֹלָם מְשׁוּעָבָדִים תַּחַת יָדוֹ וּבְנוֹ וְכֵן בְּנוֹ, הִדָּא הוּא דְכָתִיב רֹאשָׁה עָלֶיהָ כַּפְרָמֶל, זֶהוּ נְבוּכַדְנֶצַּר, הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (דְּנִיאל ד) תַּחַתּוּהִי תִטָּל חַיּוֹת בְּרָא. וְדָלַת רֹאשָׁה כַּאֲרָגְמָן, זֶהוּ בִלְשָׁצַר דְּאָמַר (דְּנִיאל ה) אֲרָגוֹנָא יִלְבָּשׁ. מְלֶךְ אָסוּר בְּרִהָטִים, זֶהוּ אֲוִיל מְרוֹדַךְ שְׁהִיָּה אָסוּר עַד שְׁמַת אָבִיו נְבוּכַדְנֶצַּר וּמְלֶךְ תַּחַתּוֹ.

תרגום לעברית

וה' פֶקֶד אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר. רַבִּי יוֹחָנָן פֶּתַח בְּפִסּוּק זֶה, (שִׁיר ז) רֹאשָׁה עָלֶיהָ כַּפְרָמֶל וְדָלַת רֹאשָׁה כַּאֲרָגְמָן מְלֶךְ אָסוּר בְּרִהָטִים. עָשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלִיטִים לְמַעְלָה וְשְׁלִיטִים לְמַטָּה. כְּשֶׁנּוֹתֵן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעְלָה לְשָׂרִים שֶׁל מַעְלָה, נוֹטְלִים מַעְלָה הַמְּלָכִים שֶׁל מַטָּה. נָתַן מַעְלָה לְשָׂרוֹ שֶׁל בָּבֶל - נָטַל מַעְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר הָרָשָׁע, שְׁכָתוֹב בּוֹ (דְּנִיאל ב) אֲתָה הוּא רֹאשׁ הַזֶּהָב. וְהָיוּ כָּל הָעוֹלָם מְשָׁעָבָדִים תַּחַת יָדוֹ וּבְנוֹ וְכֵן בְּנוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב רֹאשָׁה עָלֶיהָ כַּפְרָמֶל. זֶהוּ נְבוּכַדְנֶצַּר. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שִׁם ד) תַּחַתּוֹ תִצָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה. וְדָלַת רֹאשָׁה כַּאֲרָגְמָן - זֶהוּ בִלְשָׁצַר שְׁאָמַר (שִׁם ה) יִלְבָּשׁ אֲרָגְמָן. מְלֶךְ אָסוּר בְּרִהָטִים - זֶהוּ אֲוִיל מְרוֹדַךְ שְׁהִיָּה אָסוּר עַד שְׁמַת אָבִיו נְבוּכַדְנֶצַּר וּמְלֶךְ תַּחַתּוֹ.

טקסט הזוהר

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְמַאי אֲתָא הָאִי טַעַם בְּשִׁיר הַשִּׁירִים. אֵלָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה שְׁבַעַה דְּבָרִים נִבְרָאוּ קוּדָם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם, וְאֵלּוּ הֵן וְכוּ', כִּסָּא הַכְּבוֹד שְׁנִבְרָא (תַּהֲלִים צג) נִכּוֹן כִּסְאָהּ מֵאִז מַעְלָם אֲתָה וְכָתִיב, (יִרְמִיָּה יז) כִּסָּא כְבוֹד מְרוֹם מִרְאשׁוֹן. שְׁהוּא הִיָּה

ראש הנקדם לכל, ונטל הקדוש ברוך הוא את הנשמה הטהורה מכסא הכבוד להיות מאירה לגוף, הִדָּא הוא דכתיב ראשך עליך כפרמל, זהו כסא הכבוד שהוא ראש על הכל. ודלת ראשך פארגמן, זו היא הנשמה הנטלת ממנו. מלך אסור ברהטים, זהו הגוף שהוא אסור בקבר וכלה בעפר ולא נשאר ממנו אלא כמלא תרוד רקב. וממנו יבנה כל הגוף. וכשפוקד הקדוש ברוך הוא את הגוף הוא אומר לארץ שתפליט אותו לחוץ דכתיב (ישעיה כו) וארץ רפאים תפיל. אומר רבי יוחנן המתים שבארץ הם חיים תחלה הִדָּא הוא דכתיב, (ישעיה כו) יחיו מתיה, נבלתי יקומון אלו שבחוצה לארץ. הקיצו ורגנו שוכני עפר, אלו המתים שבמדבר. דאמר רבי יוחנן למה מת משה בחוצה לארץ. להראות לכל באי עולם, כשם שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות למשה כה עתיד להחיות לדורו (למה) שהם קבלו התורה. (דאמר רבי יוחנן) ועליהם נאמר (ירמיה ב) זכרתי לך חסד נעוריה אהבת כלולותיה לכתה אחרי במדבר בארץ לא זרועה. דבר אחר הקיצו ורגנו שוכני עפר, אלו הם האבות. והמתים בחוצה לארץ יבנה גופם ומתגלגלים תחת הארץ עד ארץ ישראל ושם יקבלו נשמתם ולא בחוצה לארץ, הִדָּא הוא דכתיב, (יחזקאל לז) לכן הנבא ואמרתי אליהם הנה אנכי פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל. מה כתיב אחריו ונתתי רוחי בכם וחיתם.

תרגום לעברית

אמר רבי יהודה, למה בא טעם זה בפסוק השירים? אלא, אמר רבי יהודה, שכעה דברים נבראו קדם שנברא העולם, ואלו הן וכו', כסא הכבוד - שנאמר (תהלים צג) נכון כסאך מאז מעולם אתה, וכתוב (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון. שהוא היה ראש הנקדם לכל, ונטל הקדוש ברוך הוא את הנשמה הטהורה מכסא הכבוד להיות מאירה לגוף. זהו שכתוב ראשך עליך כפרמל. זהו כסא הכבוד שהוא ראש על הכל. ודלת ראשך פארגמן - זו היא הנשמה הנטלת ממנו. מלך אסור ברהטים - זהו הגוף שהוא

אסור בקבר וכלה בעפר ולא נשאר ממנו אלא כמלא תרוד רקב, וממנו יבנה כל הגוף. וכשפוקד הקדוש ברוך הוא את הגוף, הוא אומר לארץ שתפליט אותו לחוץ, שכתוב (ישעיה כו) וארץ רפאים תפיל. אמר רבי יוחנן, המתים שבארץ הם חיים תחלה, זהו שכתוב (שם) יחיו מתיה. נבלתי יקומון - אלו שבחוזה לארץ. הקיצו ורננו שכני עפר - אלו המתים שבמדבר. שאמר רבי יוחנן, למה מת משה בחוזה לארץ? להראות לכל באי עולם, כשם שעתידי הקדוש ברוך הוא להחיות למשה, כך עתיד להחיות לדורו, [למה]? שהם קבלו התורה. [שאמר רבי יוחנן] ועליהם נאמר (ירמיה ב) זכרתי לך חסד נעוריה אהבת כלולתיה לקחת אחרי במדבר בארץ לא זרועה. דבר אחר הקיצו ורננו שכני עפר - אלו הם האבות. והמתים בחוזה לארץ יבנה גופם ומתגלגלים תחת הארץ עד ארץ ישראל, ושם יקבלו נשמתם, ולא בחוזה לארץ. זהו שכתוב (יחזקאל לז) לכן הנבא ואמרתי אליהם [וגו'], הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל. מה כתוב אחריו? ונתתי רוחי בכם וחייתם.

טקסט הזוהר

רבי פנחס אמר הנשמה נטלה מכסא הכבוד שהוא הראש כדקאמר (שיר השירים ז) ראשה עליה כפרמל. ודלת ראשה כארגמן זו היא הנשמה שהיא דלת הראש. מלה אסור ברהטים, הוא הגוף שהוא אסור בקברים. זהו הגוף וזהו שרה וזהו מלה. וקודשא בריך הוא פוקדה למועד אשר דבר אליו הדיא הוא דכתיב ויפקד את שרה כאשר אמר. פוקד את הגוף לזמן הידוע שבו יפקוד הצדיקים.

תרגום לעברית

רבי פנחס אמר, הנשמה נטלה מכסא הכבוד שהוא הראש, כמו שנאמר (שיר ז) ראשה עליה כפרמל. ודלת ראשה כארגמן - זו היא הנשמה שהיא דלת הראש. מלה אסור ברהטים - הוא הגוף שהוא אסור בקברים. זהו הגוף, וזהו שרה, וזהו מלה. והקדוש

ברוך הוא פוקדה למועד אשר דבר אליו. זהו שכתוב ו'ה' פקד את שרה כאשר אמר. פוקד את הגוף לזמן הידוע שבו יפקד הצדיקים.

טקסט הזוהר

אמר רבי פנחס עתיד הקדוש ברוך הוא ליפות לגוף הצדיקים לעתיד לבא כיופי של אדם הראשון כשנכנס לגן עדן, שנאמר (ישעיה נח) ונחך יי תמיד וגו' והיית כגן רוה. אמר רבי לוי הנשמה בעודה במעלתה ניונת באור של מעלה ומתלבשת בו, וכשתכנס (ונשתרש) לגוף לעתיד לבא באותו האור ממש תכנס, ואזי הגוף יאיר כזוהר הרקיע הדא הוא דכתיב, (דניאל יב) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, וישיגו בני אדם דעה שלימה שנאמר (ישעיה יא) כי מלאה הארץ דעה את יי. מנא לן הא, ממה דכתיב ונחך יי תמיד והשביע בצחצחות נפשך. זה אור של מעלה.

תרגום לעברית

אמר רבי פנחס, עתיד הקדוש ברוך הוא ליפות לגוף הצדיקים לעתיד לבא כיפי של אדם הראשון כשנכנס לגן עדן, שנאמר (ישעיה נח) ונחך ה' תמיד וגו' והיית כגן רוה. אמר רבי לוי, הנשמה בעודה במעלתה, נזונית באור של מעלה ומתלבשת בו, וכשתכנס [ונשתרש] לגוף לעתיד לבא - באותו האור ממש תכנס, ואזי הגוף יאיר כזוהר הרקיע. זהו שכתוב (דניאל יב) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע. וישיגו בני אדם דעה שלמה, שנאמר (ישעיה יא) כי מלאה הארץ דעה את ה'. מנין לנו זה? ממה שכתוב ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך. זה אור של מעלה.

טקסט הזוהר

ועצמותיה יחליץ זה פקידת הגוף. והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו. זהו דעת הכורא יתברך, ואזי ידעו הבריות שהנשמה הנכנסת בהם שהיא נשמת החיים נשמת התענוגים שהיא קבלה תענוגים מלמעלה ומעדת לגוף והכל תמהים בה

ואומרים (שיר השירים ז) מה יפית ומה נעמית אהבה בתענוגים. זו היא הנשמה לעתיד לבא.

תרגום לעברית

ועצמתיך יחליץ - זה פקידת הגוף. והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו - זהו דעת הבורא יתברך. ואזי ידעו הפירות שהנשמה הנכנסת בהם, שהיא נשמת החיים, נשמת התענוגים, שהיא קבלה התענוגים מלמעלה ומעדנת לגוף, והכל תמיהים בה ואומרים (שיר ז) מה יפית ומה נעמית אהבה בתענוגים. זו היא הנשמה לעתיד לבא.

טקסט הזוהר

אמר רבי יהודה תא חזי, שפך הוא דכתיב, (שיר השירים ז) מלך אסור ברהטים. וכתיב בתריה מה יפית ומה נעמית. ואמר רבי יהודה באותו זמן עתיד הקדוש ברוך הוא לשמח עולמו ולשמח בבריותיו שנאמר (תהלים קד) ישמח יי במעשיו. ואזי יהיה שחוק בעולם מה שאין עכשיו, דכתיב, (תהלים קכו) אז ימלא שחוק פינו וגו'. הדא הוא דכתיב ותאמר שרה צחוק עשה לי אלהים. שאזי עתידים בני אדם לומר שירה שהוא עת שחוק. רבי אבא אמר היום שישמח הקדוש ברוך הוא עם בריותיו לא היתה שמחה כמותה מיום שנברא העולם, והצדיקים הנשארים בירושלים לא ישובו עוד לעפרם דכתיב, (ישעיה ד) והיה הנשאר בציון והנותר בירושלם קדוש יאמר לו. הנותר בציון ובירושלם דייקא.

תרגום לעברית

אמר רבי יהודה, בא ראה שפך הוא, שכתוב (שם) מלך אסור ברהטים, וכתוב אחריו מה יפית ומה נעמית. ואמר רבי יהודה, באותו זמן עתיד הקדוש ברוך הוא לשמח עולמו ולשמח בבריותיו, שנאמר (תהלים קד) ישמח ה' במעשיו. ואזי יהיה שחוק בעולם מה שאין כן עכשו, שכתוב (שם קכו) אז ימלא שחוק פינו וגו'. זהו שכתוב

ותאמר שָׁרָה צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים, שְׂאֵזִי עֲתִידִים בְּנֵי אָדָם לֹמֵר שִׁירָה, שֶׁהוּא עַתְּ
שְׁחֹק. רַבִּי אַבְרָהָם אָמַר, הַיּוֹם שֶׁיִּשְׁמַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם בְּרִיּוֹתָיו, לֹא הִיָּתָה שְׂמִיחָה
כְּמוֹתָה מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וְהַצְדִּיקִים הַנִּשְׁאָרִים בִּירוּשָׁלַיִם לֹא יָשׁוּבוּ עוֹד לַעֲפָרָם,
שְׂכֵתוֹב (ישעיה ד) וְהָיָה הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַיִם קָדוֹשׁ יֵאמָר לוֹ. הַנּוֹתָר בְּצִיּוֹן
וּבִירוּשָׁלַיִם דּוֹקָא.

טקסט הזוהר

אָמַר רַבִּי אַחָא אִם כֹּן זְעִירִין אֲנוּן, אֲלֵא כָּל אֲנוּן דְּאַשְׁתְּאָרוּ בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל
דִּינָא דְלִהוֹן בִּירוּשָׁלַיִם וּכְצִיּוֹן לְכָל דְּבַר. מְלִמַּד דְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל יְרוּשָׁלַיִם הִיא,
מִמַּשְׁמַע דְּכֵתִיב, (ויקרא יט) וְכִי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ הַכֹּל בְּכָלֵל. רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי אֶלְעָזָר
שָׂאֵל לְרַבִּי חִזְקִיָּה, אָמַר לוֹ מֵתִים שְׁעֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְיֹתָם, לָמָּה לֹא יְהִיב
נִשְׁמָתָהוֹן בְּאַתֵּר דְּאַתְקַבְּרוּ תַּמָּן וַיִּיתֵנוּן לְאַחֲיָא בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. אָמַר לוֹ נִשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְבָנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְשֵׁלָא תִהְרֵס לְעוֹלָמִים, דְּאָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְחַדֵּשׁ עוֹלָמוֹ וְלְבָנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְלַהוֹרִידָהּ בְּנוֹיָה מִלְּמַעְלָה (ס"א בנין) בְּגִין שֵׁלָא
יִהְרֵס, וְנִשְׁבַּע שֵׁלָא תִגְלָה עוֹד בְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, וְנִשְׁבַּע שֵׁלָא יִהְרֵס בְּגִין יְרוּשָׁלַיִם, שְׁנַאֲמַר
(ישעיה סב) לֹא יֵאמָר לָהּ עוֹד עֲזוּבָה וְלְאַרְצָהּ לֹא יֵאמָר עוֹד שְׂמִמָּה.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי אַחָא, אִם כֹּן מַעֲשִׂים הֵם. אֲלֵא כָּל אוֹתָם שֶׁנִּשְׁאָרוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הַקָּדוֹשָׁה דִּינָם
בִּירוּשָׁלַיִם וּכְצִיּוֹן לְכָל דְּבַר. מְלִמַּד שֶׁכָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל יְרוּשָׁלַיִם הִיא, מִמַּשְׁמַע
שְׂכֵתוֹב (ויקרא יט) וְכִי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ. הַכֹּל בְּכָלֵל. רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי אֶלְעָזָר שָׂאֵל
לְרַבִּי חִזְקִיָּה. אָמַר לוֹ, מֵתִים שְׁעֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְיֹתָם, לָמָּה לֹא נָתַן נִשְׁמָתָם
בְּמָקוֹם שֶׁנִּקְבְּרוּ שָׁם, וְיִבְאוּ לְהַחְיֹת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל? אָמַר לוֹ, נִשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְבָנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, וְשֵׁלָא תִהְרֵס לְעוֹלָמִים. שְׁאָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה, עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

לַחֲדָשׁ עוֹלָמוֹ וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְלַהוֹרִידָהּ בְּנוֹיָהּ מִלְמַעְלָה [בְּנִין] כְּדִי שֶׁלֹא יִהְיֶה, וְנִשְׁבַּע
שֶׁלֹא תִגָּלֶה עוֹד כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְנִשְׁבַּע שֶׁלֹא יִהְיֶה בְּנִין יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סב)
לֹא יֵאמַר לָךְ עוֹד עֲזוּבָה וְלֹאֲרִצָּךְ לֹא יֵאמַר עוֹד שְׁמָמָה.

טקסט הזוהר

וּבְכָל מָקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא לֹא לֹא, הִיא שְׁבוּעָה, הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (בראשית ט) וְלֹא
יִכָּרֵת כָּל בָּשָׂר עוֹד מִמִּי הַמְּבּוּל וְלֹא יִהְיֶה עוֹד מְבּוּל וְגו' וְכָתִיב, (ישעיה נד) אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַכְשָׁיו מִי נָח. מִכָּאן שֶׁלֹא לֹא, שְׁבוּעָה. וּמִן לֹא אֵתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן. וְעַתִּיד הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְקַיֵּם עוֹלָמוֹ קִיּוֹם שֶׁלֹא תִגָּלֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא תִהְיֶה בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
לְפִיכָךְ אֵין מְקַבְּלִין נִשְׁמָתוֹ אֲלֵא בְּמָקוֹם קָיִים לְעוֹלָמִים, כְּדִי שֶׁתִּהְיֶה הַנִּשְׁמָה קִיָּמָה
בְּגוֹף לְעוֹלָמִים, וְדָא הוּא דְכָתִיב הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנוֹתֵר בְּיְרוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֵאמַר לוֹ וְגו'.

תרגום לעברית

וּבְכָל מָקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא לֹא לֹא - הִיא שְׁבוּעָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (בראשית ט) וְלֹא יִכָּרֵת כָּל
בָּשָׂר עוֹד מִמִּי הַמְּבּוּל וְלֹא יִהְיֶה עוֹד מְבּוּל וְגו', וְכָתוּב (ישעיה נד) אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַכְשָׁיו
מִי נָח. מִכָּאן שֶׁלֹא לֹא - שְׁבוּעָה. וּמִן לֹא אֵתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן. וְעַתִּיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַיֵּם
עוֹלָמוֹ קִיּוֹם שֶׁלֹא תִגָּלֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לְפִיכָךְ אֵין מְקַבְּלִים
נִשְׁמָתָם אֲלֵא בְּמָקוֹם קָיִים לְעוֹלָמִים, כְּדִי שֶׁתִּהְיֶה הַנִּשְׁמָה קִיָּמָה בְּגוֹף לְעוֹלָמִים. וְזֶה הוּא
שֶׁכָּתוּב הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנוֹתֵר בְּיְרוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֵאמַר לוֹ וְגו'.

טקסט הזוהר

אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה מִהֶכָּא (מקרא הוא) הוּא קְדוֹשׁ יְרוּשָׁלַם קְדוֹשׁ הַנוֹתֵר בָּהּ קְדוֹשׁ. הוּא
קְדוֹשׁ, דְּכָתִיב, (ישעיה ו) קְדוֹשׁ יִי צְבָאוֹת. וְכָתִיב, (הושע יא) בְּקִרְבֶּךָ קְדוֹשׁ. יְרוּשָׁלַם
קְדוֹשׁ, דְּכָתִיב, (קהלת ח) וּמִמָּקוֹם קְדוֹשׁ יִהְיֶה לָכֵן. הַנוֹתֵר בָּהּ קְדוֹשׁ, דְּכָתִיב, (ישעיה ד)

והָיָה הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קָדוֹשׁ יֵאמָר לוֹ. מִה קָדוֹשׁ הָרֹאשׁוֹן קָיָם אָף
הַשָּׂאָר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָיָם.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, מִכָּאן [מקרא הוא] הוּא קָדוֹשׁ, יְרוּשָׁלַם קָדוֹשׁ, הַנּוֹתָר בָּהּ קָדוֹשׁ. הוּא
קָדוֹשׁ - שְׁכָתוֹב (ישעיה ו) קָדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת, וְכָתוֹב (הושע יא) בְּקֶרֶבְךָ קָדוֹשׁ. יְרוּשָׁלַם
קָדוֹשׁ - שְׁכָתוֹב (קהלת ח) וּמִמָּקוֹם קָדוֹשׁ יֵהָלְכוּ. הַנּוֹתָר בָּהּ קָדוֹשׁ - שְׁכָתוֹב (ישעיה ד)
וְהָיָה הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קָדוֹשׁ יֵאמָר לוֹ. מִה קָדוֹשׁ הָרֹאשׁוֹן קָיָם - אָף
הַשָּׂאָר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָיָם.

טקסט הזוהר

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מֵאֵי דְכָתִיב, (זכריה ח) עוֹד יֵשְׁבוּ זִקְנִים וְזִקְנוֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ
מִשְׁעָנְתוֹ בִּידּוֹ מְרֹב יָמִים. מֵאֵי טִיבוֹתָא דָּא (כדי) לְמִיזֵל כְּדִין דְּכָתִיב וְאִישׁ מִשְׁעָנְתוֹ
בִּידּוֹ. אֵלֶּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק (קלה א) עֲתִידִים הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לָבֵא לְהַחְיֹת מֵתִים
כְּאַלְיִשָׁע הַנְּבִיא, דְּכָתִיב, (מלכים ב ד) וְקַח מִשְׁעָנְתִּי בִּידֶךָ וְלֵךְ. וְכָתִיב וְשִׁמְתָּ מִשְׁעָנְתִּי
עַל פְּנֵי הַנֶּעֱר. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּכָר שְׁעֵתִידִים לַעֲשׂוֹת הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לָבֵא
אֶתְהָ רוּחָה עֲכָשִׁיו לַעֲשׂוֹת, מִה כְּתִיב וַיֵּשֶׁם אֶת הַמִּשְׁעָנָה עַל פְּנֵי הַנֶּעֱר וַאֲיִן קוֹל וַאֲיִן
עוֹנָה וַאֲיִן קוֹשֵׁב. אֲבָל הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לָבֵא עָלָה בְּיָדָם הַבְּטָחָה זֹ, דְּכָתִיב, (זכריה י)
וְאִישׁ מִשְׁעָנְתוֹ בִּידּוֹ כְּדִי לְהַחְיֹת בּוֹ אֶת הַמֵּתִים (מה מתים אותם) מִהַגְרִים שְׁנֵתִגְיִירוֹ
מֵאוּמוֹת הָעוֹלָם דְּכָתִיב בָּהּ (ישעיה סה) כִּי הַנֶּעֱר בֶּן מֶאֱהָ שָׁנָה יָמוֹת וְהַחוּטָא בֶּן מֶאֱהָ
שָׁנָה יְקוּלָּל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק סוּפִיָּה דְּקָרָא מוֹכִיחַ דְּכָתִיב מְרֹב יָמִים.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִה זֶה שְׁכָתוֹב (זכריה ח) עוֹד יֵשְׁבוּ זִקְנִים וְזִקְנוֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ
מִשְׁעָנְתוֹ בִּידּוֹ מְרֹב יָמִים? מִה טוֹבָה הִיא זֹ [כדי] לְלָכֵת אֶז שְׁכָתוֹב וְאִישׁ מִשְׁעָנְתוֹ בִּידּוֹ?
אֵלֶּא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲתִידִים הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד לָבֵא לְהַחְיֹת מֵתִים כְּאַלְיִשָׁע הַנְּבִיא,

שְׁכָתוֹב (מלכים ב ד) וְקַח מִשְׁעָנָתִי בְיָדְךָ וְלֵךְ, וְכָתוֹב וְשִׁמְתָּ מִשְׁעָנָתִי עַל פָּנֵי הַנָּעַר. אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: דָּבָר שֶׁעָתִידִים לַעֲשׂוֹת הַצַּדִּיקִים לְעָתִיד לָבֹא אֶתָּה רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת עִכְשָׁו לַעֲשׂוֹת? מַה כָּתוֹב? וַיֵּשֶׁם אֶת הַמִּשְׁעָנָה עַל פָּנֵי הַנָּעַר וַאֲזַן קוֹל וַאֲזַן עוֹנָה וַאֲזַן קוֹשֵׁב. אָבֵל הַצַּדִּיקִים לְעָתִיד לָבֹא עָלָה בְיָדָם הַבְּטָחָה זֹה, שְׁכָתוֹב (זכריה ח) וַאֲשֵׁי מִשְׁעָנָתוֹ בְּיָדוֹ, כְּדֵי לְהַחֲיוֹת בּוֹ אֶת הַמֵּתִים. [מִי הֵם הַמֵּתִים]? אוֹתָם מִהַגָּרִים שֶׁנִּתְגַּבְּרוּ מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם, שְׁכָתוֹב בָּהֶם (ישעיה סה) כִּי הַנָּעַר בֶּן מֵאָה שָׁנָה יָמוּת וְהַחוּטָא בֶּן מֵאָה שָׁנָה יִקָּלֵל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, סוּף הַפְּסוּק מוֹכִיחַ, שְׁכָתוֹב מֵרַב יָמִים.

טקסט הזוהר

דָּבָר אַחֵר וַתֹּאמֶר שָׂרָה צָחֹק עָשָׂה לִּי אֱלֹהִים. כְּתִיב, (ישעיה סו) שִׁמְחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אֲהַבֶּיהָ שִׁישׁוּ אֶתָּה מְשׁוֹשׁ כָּל הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לֹא הִיָּתָה שִׁמְחָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, כְּאוֹתָהּ שִׁמְחָה שֶׁעָתִיד לְשִׁמּוֹחַ עִם הַצַּדִּיקִים לְעָתִיד לָבֹא. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵרָאָה בְּאֶצְבָּע וְאוֹמֵר (ישעיה כה) הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קוֹיֵנוּ לוֹ וַיּוֹשִׁיעֵנוּ זֶה יְיָ קוֹיֵנוּ לוֹ נִגִּילָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ. וְכְתִיב, (ישעיה יב) זָמְרוּ יְיָ כִּי גֵאוֹת עָשָׂה מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ.

תרגום לעברית

דָּבָר אַחֵר וַתֹּאמֶר שָׂרָה צָחֹק עָשָׂה לִּי אֱלֹהִים, כְּתוֹב (ישעיה סו) שִׁמְחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אֲהַבֶּיהָ שִׁישׁוּ אֶתָּה מְשׁוֹשׁ כָּל הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא הִיָּתָה שִׁמְחָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם כְּאוֹתָהּ שִׁמְחָה שֶׁעָתִיד לְשִׁמּוֹחַ עִם הַצַּדִּיקִים לְעָתִיד לָבֹא, וְכָל אֶחָד מֵרָאָה בְּאֶצְבָּע וְאוֹמֵר, (שם כה) הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קוֹיֵנוּ לוֹ וַיּוֹשִׁיעֵנוּ זֶה ה' קוֹיֵנוּ לוֹ נִגִּילָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ, וְכְתוֹב (שם יב) זָמְרוּ ה' כִּי גֵאוֹת עָשָׂה מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ.

רבי יוחנן אמר לא חזינו מאן דפריש האי מלה כדוד מלכא דאמר (תהלים קד) תסתיר פניך יפהלון וגו'. מכאן שאין הקדוש ברוך הוא עושה רעה לשום אדם, אלא כשאנו משגיח בו הוא כלה מאליו, דכתיב תסתיר פניך יפהלון תוסף רוחם יגועון וגו'. ואחר כך (תהלים קד) תשלח רוחך יבראון וגו'. ואחר כך (תהלים קד) יהי כבוד יי לעולם ישמח יי במעשיו. ואזי השחוק בעולם דכתיב, (תהלים קכו) אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה. הדא הוא דכתיב ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים לשמוח בישועתו.

תרגום לעברית

רבי יוחנן אמר, לא ראינו מי שפרש את הדבר הזה כדוד המלך שאמר (תהלים קד) תסתיר פניך יפהלון וגו'. מכאן שאין הקדוש ברוך הוא עושה רעה לשום אדם, אלא כשאנו משגיח בו - הוא כלה מאליו, שכתוב תסתיר פניך יפהלון תוסף רוחם יגועון וגו', ואחר כך (שם) תשלח רוחך יבראון וגו', ואחר כך (שם) יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו. ואזי השחוק בעולם, שכתוב (שם קכו) אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה. זהו שכתוב ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים, לשמח בישועתו.

טקסט הזוהר

רבי חייא אמר תא חזי, עד שהגוף עומד בעולם הזה הוא חסר מן התשלום, לאחר שהוא צדיק והולך בדרך יושר ומת ביושרו, נקרא שרה בתשלומו, הגיע לתחיית המתים הוא שרה, כדי שלא יאמרו שאחר הוא שהחיה קודשא בריך הוא. לאחר שהוא חי, ושמח עם השכינה ומעביר הקדוש ברוך הוא היגון מן העולם דכתיב, (ישעיה כה) בלע המות לנצח ומחה יי אלהים דמעה מעל כל פנים וגו'. אזי נקרא יצחק, בשביל הצחוק והשמחה שיהיה לצדיקים לעתיד לבא.

רבי חייא אמר, בא ראה, עד שהגוף עומד בעולם הזה, הוא חסר מן התשלום. לאחר שהוא צדיק והולך בדרכי ישר ומת בישרו, נקרא שרה בתשלומו. הגיע לתחית המתים, הוא שרה, כדי שלא יאמרו שאחר הוא שהיה הקדוש ברוך הוא. לאחר שהוא חי ושמח עם השכינה ומעביר הקדוש ברוך הוא הגיון מן העולם, שפתיב (ישעיה כה) בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וגו', אזי נקרא יצחק בשביל הצחוק והשמחה שיהיה לצדיקים לעתיד לבא.

טקסט הזוהר

רבי יהודה אתא לההוא אתר דכפר חנן, שדרו ליה תקרובתא כל בני מאתא, עאל לגביה רבי אבא, אמר ליה אימתי ליזיל מר, אמר ליה אפרע מה דיהבו לי בני מאתא ואיזיל, אמר ליה לא ליחוש מר להאי תקרובתא לאורייתא הוא דעבדו, ולא יקבלו מנה כלום, אמר ליה ולא מקבלי מלי דאורייתא, אמר אין. אתו כל בני מאתא. אמר ליה רבי יהודה כלהון מארי מתיבתא, אמר ליה, ואי אית מאן דלא יאות למיתב הכא ליקום וליזיל. קם רבי אבא ואבדיל מניהו עשרה די יקבלון מניה, אמר להו יתיבו בהדי גברא רבא דנא, ואנא ואנן נקבל למחר ונתיב עמיה. אזלו. ואנן עשרה דאשתארו עמיה יתיבו (אנן עשרה) ולא אמר כלום, אמרו ליה אי רעותיה דמר נקבל אפי שכינתא. אמר להו והא רבי אבא לית הכא, שדרו בהדיה ואתא.

תרגום לעברית

רבי יהודה בא לאותו מקום של כפר חנן. שלחו לו מנחה כל בני העיר. נכנס לפניו רבי אבא, אמר לו, מתי הולך מר? אמר לו, אפרע מה שנתנו לי בני העיר ואלך. אמר לו, אל יחשש מר למנחה ה את. לתורה הם עשו את זה, ולא יקבלו מנה כלום. אמר לו, ולא יקבלו דברי תורה? אמר כן. באו כל בני העיר. אמר לו רבי יהודה, כלם ראשי ישיבות. אמר לו, ואם יש מי שלא נאה לו לשבת כאן - שיקום וילך. קם רבי אבא

והבדיל מהם עשרה שיקבלו ממנו. אמר להם, שבו עם האיש הגדול הזה, ואני והם נקבל למחר ונשב עמו. הלכו. ואותם עשרה שישבו עמו ישבו [אותם עשרה] ולא אמר כלום. אמרו לו, אם רצונו של מר, נקבל פני שכינה. אמר להם, והרי רבי אבא אינו כאן. שלחו לו ובא.

טקסט הזוהר

פתח ואמר וי' פקד את שרה כאשר אמר. מאי שנויא הוה הכא, הוה ליה למימר וי' זכר את שרה כמה דאמר (בראשית ל) ויזכר אלהים את רחל. דאין פקידה אלא על מה דהוה בקדמיתא. אלא בקדמיתא הוה, דכתיב שוב אשוב אליך כעת חיה, ועל אותו ענין נאמר שפקד עכשיו, משמע דכתיב כאשר אמר, דאלמלא לא נאמר כאשר אמר לימא זכירה, אבל פקד הדיא מלה דאמר למועד אשוב אליך.

תרגום לעברית

פתח ואמר, וה' פקד את שרה כאשר אמר, מה השנוי שהיה כאן? היה לו לומר, וה' זכר את שרה, כמו שאמר (בראשית ל) ויזכר אלהים את רחל, שאין פקידה אלא על מה שהיה בתחלה. אלא בהתחלה היה, שכתוב שוב אשוב אליך כעת חיה, ועל אותו ענין נאמר שפקד עכשיו, משמע שכתוב כאשר אמר. שאלמלא לא נאמר כאשר אמר, שיאמר זכירה. אבל פקד - אותו דבר שאמר למועד אשוב אליך.

טקסט הזוהר

לבתר אמר הכי, האי צדיק דזכי למיסק להווא יקר עלאה, דיוקניה מתפתח בכרסי יק ריה, וכן לכל צדיק וצדיק דיוקניה לעילא כד הוה לתתא לאבטחא להדיא נשמתא קדישא. והיינו דאמר רבי יוחנן, מאי דכתיב, (חבקוק ג) שמש ירח עמד זבלה, דזהרן גופא ונשמתא דקיימין באדרא קדישא עלאה דלעילא כדיוקנא דהוה קאים בארעא, והדיא דיוקנא (ס"א מזונה) ממזונה הנאת נשמתא, והדיא עתידה לאתלבש בהאי

גִּרְמָא דְּאַשְׁתָּאָר בְּאַרְעָא, וְאַרְעָא מִתְעַבֵּר מִנִּיהּ וְטָפֵל טִינָיָה לְבָרָא, וְדָא הוּא דְּאַתְקָרִי קְדוּשָׁה. וְכַד קָיִמָּא דְּיוֹקְנָא הָהִיא דְּלַעִילָא, אֲתָא בְּכָל יָרְחָא לְסַגְדָּא קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ. וְהוּא מְבַשֵּׁר לֵיהּ וְאָמַר לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלָיָה, לְהָהוּא זְמַן דְּעֵתִיד לְאַחֲזָא מִיתָא עַד דְּאַתְפַּקְדַּת לְהָהוּא זְמַנָּא כְּמָה דְּאַתְבַּשֵּׁר הָדָא הוּא דְּכְתִיב וַיִּי פָקֵד אֶת שָׂרָה כְּאֲשֶׁר אָמַר. וְהָהוּא יוֹמָא דְּחֻדֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוֹבְדוֹי הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים קד) יִשְׁמַח יְיָ בְּמַעֲשָׁיו. אָמַר לֵיהּ רַבִּי אַבָּא נִימָא לָן מַר עַל פֶּרֶשְׁתָּא לְכַתֵּר, אָמַר יָאוּת לְכוּן לְמַפְתַּח פֶּרֶשְׁתָּא דָּא. פֶּתַח וְאָמַר וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם וְגו' וַיֹּאמֶר קַח אֶת בְּנֶךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ וְגו'. הֵכָא אֵיתַּ לְאַסְתִּכְּלָא הָאִי אוּמָנָא דְּאַפִּיק כְּסָפָא מִמְּקוּרָא דְּאַרְעָא, מָאִי עָבַד. בְּקִדְמִיתָא מְעִיִּל לֵיהּ בְּנוֹר דְּלִיק עַד דְּנִפִּיק מִנִּיהּ כָּל זֻהָמָא דְּאַרְעָא, וְהָא אֲשִׁתָּאֲרַת כְּסָפָא אָבֵל לָא כְּסָפָא שְׁלִימָתָא, לְכַתֵּר מָאִי עָבִיד, מְעִיִּל לֵיהּ בְּנוֹרָא כְּדִבְקִדְמִיתָא וּמִפִּיק מִנִּיהּ סְטִיפִי כְּמָא דְּאַתָּ אָמַר, (משלי כה) הִגּוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וְגו' וְכִדִּין הוּא כְּסָפָא שְׁלִימָתָא בְּלֹא עֲרֻבּוּכָא.

תרגום לעברית

אַחֲרֵי כֵּךְ אָמַר כֵּךְ, צְדִיק זֶה שְׂאוֹכָה לַעֲלוֹת לְאוֹתוֹ כְּבוֹד עֲלִיוֹן, דְּמוּתוֹ נִחְקֶקֶת בְּכֶסֶף כְּבוֹדוֹ, וְכֵן לְכָל צְדִיק וְצְדִיק דְּמוּתוֹ לְמַעְלָה כְּמוֹ שְׁהָיָה לְמַטָּה לְהַבְטִיחַ לְאוֹתָהּ נִשְׁמָה קְדוּשָׁה. וְזֶהוּ שְׁאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מַה זֶה שְׁכָתוֹב (חבוקוק ג) שְׁמֹשׁ יָרַח עֹמֵד זְבֻלָּה? שְׂאוֹהָרִים גּוֹף וְנִשְׁמָה שְׁעוֹמְדִים בְּגֶרֶן הַקְּדוּשׁ הָעֲלִיוֹן שְׁלִמַעְלָה כְּדְמוּת שְׁהָיָה עוֹמֵד בְּאַרְצָא, וְאוֹתָהּ דְּמוּת נְזוּנִית הִנָּאֵת הַנִּשְׁמָה, וְאוֹתָהּ הָעֲתִידָה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּעֶצֶם הַזֶּה שְׁנִשְׁאַרָה בְּאַרְצָא, וְהָאֲדָמָה תַּעֲבֵר מִמֶּנָּה וְטוֹפֶלֶת אֶת הַזֹּהָמָה הַחוּצָה, וְזֶהוּ שְׁנִקְרָא קְדוּשָׁה. וְכִשְׁעוֹמְדַת אוֹתָהּ הַדְּמוּת הָהִיא שְׁלִמַעְלָה, בָּאָה בְּכָל חֹדֶשׁ לְהַשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוֹב (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ. וְהוּא מְבַשֵּׁר לוֹ וְאָמַר, לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלָיָה. לְאוֹתוֹ זְמַן שְׁעֵתִיד לְהַחֲיוֹת מֵתִים עַד שְׁתַּפְּקֵד לְאוֹתוֹ זְמַן כְּמוֹ

שְׁהַתְּפַשְׁרָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְה' פָּקַד אֶת שָׁרָה כְּאִשֶּׁר אָמַר. וְאוֹתוֹ יוֹם שִׁשְׁמַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשָׁיו, זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים קד) 'שִׁמַּח ה' בְּמַעֲשָׁיו. אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְא, יֹאמַר לָנוּ מִר עַל הַפֶּרֶשָׁה שְׁאַחַר כָּךְ. אָמַר, יָפָה לָכֶם לִפְתַּח פֶּרֶשָׁה זוֹ. פֶּתַח וְאָמַר, וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם וְגו', וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בְּנֶה אֶת יִחִידְךָ אֲשֶׁר אַהֲבָתָ וְגו'. כָּאֵן יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, הָאֵמֶן הִזָּה שְׁמוּצִיא כֶּסֶף מִמְּקוֹר הָאָרֶץ, מָה עוֹשֶׂה. בְּתַחֲלָה? מְכַנִּיס אוֹתוֹ לֹאֵשׁ דּוֹלָקֶת עַד שְׁמוּצִיא מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַזֶּהֱמָה שֶׁל הָאָרֶץ, וְהָרִי נִשְׁאָר כֶּסֶף, אֲבָל לֹא כֶּסֶף שָׁלֵם. אַחֲרֵי כָךְ מָה עוֹשֶׂה? מְכַנִּיס אוֹתוֹ בְּאֵשׁ כְּבַתְּחִלָּה וּמוּצִיא מִמֶּנּוּ סִיגִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כה) הִגּוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וְגו', וְאִזּוֹ הוּא כֶּסֶף שָׁלֵם לֹלֵא עֲרֻבּוּכָהּ.

טקסט הזוהר

כָּךְ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲיִיל הָאִי גּוּפָא תַּחֲוֹת אֲרָעָא עַד דְּמַתְּרַקֵּב כּוּלִּיָּה וְנִפְיָק מִנִּיהָ כָּל זוּהָמָא בִּישָׂא, וְאִשְׁתַּאֲרַר הֵהוּא תְרוּוד רִקֵּב וְאַתְּבָנִי גּוּפָא מִנִּיהָ, וְעַד כְּעֵן הוּא גּוּפָא לֹא שָׁלִים.

תרגום לעברית

כָּךְ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַנִּיס אֶת הַגּוּף הַזֶּה תַּחַת הָאָרֶץ, עַד שֶׁכָּלוּ נִרְקֵב וַיִּצָּאָה מִמֶּנּוּ כָּל הַזֶּהֱמָה הָרָעָה, וְנִשְׁאָר אוֹתוֹ תְרוּוד רִקֵּב וְנִבְנָה מִמֶּנּוּ הַגּוּף, וְעַד עַכְשָׁיו הוּא גּוּף לֹא שָׁלֵם.

טקסט הזוהר

לְבַתֵּר הֵהוּא יוּמָא רַבָּא דְּכְתִיב, (זכריה יד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדֵעַ לֵיָּי לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה, מִתְּטַמְּרֵן כְּלָהוּ בְּעַפְרָא כְּדִבְקֻדְמִיתָא מִן קָדָם דְּחִילוּ וּתְקִיפוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה ב) וּבָאוּ בְּמַעְרוֹת צִרִים וּבְמַחֲלוֹת עֶפֶר מִפְּנֵי פֶחַד יְיָ וּמִהֲדַר גְּאוּנוֹ וְגו'. וְנִפְיָק נִשְׁמַתִּיָּהוּ וּמִתְּעַכֵּל הֵהוּא תְרוּוד רִקֵּב וְאִשְׁתַּאֲרַר גּוּפָא דְּאַתְּבָנִי תַמָּן

(נ'א נהורא) דיליה כנהורא דשמשא וכנהורא דרקיעא דכתיב, (דניאל יב) והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וגו'. וכדין כספא שלים, גופא שלימא בלא ערבוּבְיָא אחרנייתא. (מכאן עד סוף מדרש הנעלם בדף קיח אינו נמצא בז"ג רק בז"ק)

תרגום לעברית

אחר אותו יום הגדול, שכתוב (זכריה יד) והיה יום אחד הוא יודע לה' לא יום ולא לילה, מסתרים כלם בעפר כמו בתחלה מלפני פחד והחזק של הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (ישעיה ב) ובאו במערות צרים ובמחלות עפר מפני פחד ה' ומהדר גאֹנוֹ וגו'. ויצא נשמתם ומתעכל אותו תרוד רַקב, ונשאר גוף שנבנה שם [האור] שלו כאור השמש וכזהר הרקיע, שכתוב (דניאל יב) והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וגו', ואז כסף שלם, גוף שלם בלי ערבוּבְיָא אחרת.

טקסט הזהור

דאמר רבי יעקב גופא דנהיר ירמי קודשא בריה הוא מלעילא דכתיב, (ישעיה כו) כי טל אורות טלה. וכתיב (ישעיה כב) הנה יי מטלטלה וגו'. וכדין יתקרון קדישין עלאין דכתיב, (ישעיה ד) קדוש יאמר לו. ודא הוא דאתקרי תחיית המתים דבתרייתא, ודא הוא (כספא שלים גופא שלימא) (נ'א נסיונא) בתרייתא ולא יטעמון עוד טעמא דמותא דכתיב כי נשבעתי נאם יי כי יעז אשר עשית וגו' כי ברה אברכה וגו'. ובההוא זמנא מצלו צדיקיא דלא יתנסון בדא יתיר.

תרגום לעברית

שאמר רבי יעקב, גוף שמאיר יזרק הקדוש ברוך הוא מלמעלה, שכתוב (ישעיה כו) כי טל אורות טלה, וכתוב (שם כב) הנה ה' מטלטלה וגו'. ואז יקראו קדושים עליונים, שכתוב (שם ד) קדוש יאמר לו. וזהו שנקרא תחיית המתים של הסוף, וזהו [כסף שלם

גוף שלם] [נסיון] אחרון, ולא יטעמו עוד טעם המות, שכתוב כי נשבעתי נאם ה' כי יען אשר עשית וגו' כי בך אברכה וגו'. ובאותו זמן מתפללים הצדיקים שלא יתנסו בזה יותר.

טקסט הזהיר

מה כתיב וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל וגו'. אלין שאר חייבי עלמא דאתקרון אילים כמא דאת אמר, (ישעיה ס) אילי נביות ישרתונך ומתרגמין רב רבי נביות. אחר נאחז בסבך וגו' כמא דאת אמר, (תהלים עה) וכל קרני רשעים אגדע. (וישלח אברהם וגו) וילך אברהם ויקח את האיל וגו'. דאנון מזומנין לאתנסא בכול נסיונא בישא, וישתארון הצדיקים לעלמא דאתי כמלאכין עלאין קדישין ליחדא שמייה, ובגין כך כתיב, (זכריה יד) ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד וגו'. אמר ליה (נ' א אמר לון) רבי יהודה מכאן ולהלאה אצלחו פתחא. עאל יומא אחרא עאלו קמיה כל בני מתא, אמרו ליה לימא לן מר מלייא דאורייתא בפרשתא דקרינן בה יומא דשבתא ויי פקד את שרה. קם ביני עמודי, פתח ואמר ויי פקד את שרה וגו'. שלש מפתחות בידו של הקדוש ברוך הוא ולא מסרם לא ביד מלאך ולא ביד שרף. מפתח של חיה ושל גשמים ושל תחיית המתים. בא אליהו ונטל השנים של גשמים ושל תחיית המתים. ואמר רבי יוחנן לא נמסר ביד אליהו אלא אחת. דאמר רבי יוחנן כשבקש אליהו להחיות בן הצרפית אמר ליה קודשא בריך הוא, לא יאות לך למיסב בידך שתי מפתחות, אלא תן לי מפתח הגשמים ותחיה המת. והיינו דכתיב, (מלכים א יח) לך הראה אל אחאב וגו' ואתנה מטר. לא אמר ותן מטר אלא ואתנה.

מה כתוב? וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל וגו'. אלו שאר רשעי העולם שנקראו אילים, כמו שנאמר (ישעיה ס) אילי נביות ישרתונה, ומתרגמים: גדולי נביות. אחר נאחו בסבך וגו', כמו שנאמר וכל קרני רשעים אגדע. וילך אברהם ויקח את האיל וגו', שהם מזמנים להתנסות בכל נסיון רע, וישארו הצדיקים לעולם הבא כמו מלאכים עליונים קדושים ליחד את שמו, ולכן כתוב (זכריה יד) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד וגו'. אמר לו [אמר להם] רבי יהודה, מכאן והלאה פתחו הפתח. נכנס יום אחר, ונכנסו לפניו כל בני העיר. אמרו לו, יאמר לנו מר דברי תורה בפרשה שקרינו בה ביום שבת, וה' פקד את שרה. קם בין העמודים, פתח ואמר, וה' פקד את שרה וגו'. שלשה מפתחות בידו של הקדוש ברוך הוא ולא מסרם לא ביד מלאך ולא ביד שרף: מפתח של חיה, ושל גשמים, ושל תחית המתים. בא אליהו ונטל השנים - של גשמים ושל תחית המתים. ואמר רבי יוחנן, לא נמסר ביד אליהו אלא אחת. שאמר רבי יוחנן, כשבקש אליהו להחיות בן הצרפית, אמר לו הקדוש ברוך הוא: לא נאה לך לקחת בידך שני מפתחות, אלא תן לי מפתח הגשמים, ותחיה המת. והינו שכתוב (מלכים א יח) לך הראה אל אחאב וגו' ואתנה מטר. לא אמר ותן מטר, אלא ואתנה.

טקסט הזוהר

והא אלישע הווי ליה. אין. לקיים פי שנים ברוחו של אליהו, אלא שלשתם לא מסרם הקדוש ברוך הוא ביד שליח, דאמר רבי סימון בא וראה כחו של הקדוש ברוך הוא, בפעם אחת מחיה מתים ומוריד שאול ויעל, מזריח מאורות ומוריד גשמים, מצמיח חציר, מדשן יבולים, פוקד עקרות, נותן פרנסות, עוזר דלים, סומך נופלים, זוקף כפופים, מהעידא מלכין ומקם מלכין, והכל בזמן אחד וברגע אחד ובכח אחת מה שאין שליח לעולם יכול לעשותו.

וְהָרִי אֵלֶישָׁע הָיוּ לוֹ? כֵּן. לָקִים פִּי שְׁנַיִם בְּרוּחוֹ שֶׁל אֱלֹהֵינוּ. אֲלֹא שְׁלֹשָׁתָם לֹא מִסְרָם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בֵּיד שְׁלִיחַ. שְׁאֵמַר רַבִּי סִימוֹן, בֹּא רֵאֵה כַּחוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּפַעַם אַחַת מְחִיָּה מֵתִים וּמוֹרִיד שְׁאוֹל וַיַּעַל, מְזַרֵּחַ מְאוֹרוֹת וּמוֹרִיד גְּשָׁמִים, מְצַמֵּחַ חֲצִיר, מְדַשֵּׁן יְבוּלִים, פּוֹקֵד עֲקָרוֹת, נוֹתֵן פְּרֻנְסוֹת, עוֹזֵר דָּלִים, סוֹמֵךְ נּוֹפְלִים, זוֹקֵף כְּפוּפִים, מַעֲבִיר מְלָכִים וּמְקִים מְלָכִים, וְהַכֹּל בְּזִמְנָן אֶחָד וּבְרֻגָּע אֶחָד וּבְכַת אַחַת מֵה שְׁאִין שְׁלִיחַ לְעוֹלָם יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ.

טקסט הזוהר

תִּנְיָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי כָּל מַה שְׁעוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵינוֹ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֲלֹא בְּדַבּוּר, דְּכִיּוֹן דָּאֵמַר מִמָּקוֹם קְדוּשָׁתוֹ יְהֵא כֹּה מִיד נַעֲשֶׂה. בֹּא וְרֵאֵה כַּח גְּבוּרָתוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים לג) בְּדָבָר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. דָּאֵמַר רַבִּי יוֹחָנָן (יהודה) מֵאִי דְּכַתִּיב, (שמות יב) וַעֲבַרְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מִלֶּאֱהָ וְגו'.

תרגום לעברית

שְׁנִינוּ בְּבִרְיָתָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מַה שְׁעוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵינוֹ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֲלֹא בְּדַבּוּר. שְׁכִיּוֹן שְׁאֵמַר מִמָּקוֹם קְדוּשָׁתוֹ יְהֵא כֹּה - מִיד נַעֲשֶׂה. בֹּא רֵאֵה כַּח גְּבוּרָתוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב (תהלים לג) בְּדָבָר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. שְׁאֵמַר רַבִּי יוֹחָנָן [יהודה], מַה זֶּה שְׁכָתוּב (שמות יב) וַעֲבַרְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מִלֶּאֱהָ וְגו'?

טקסט הזוהר

אִי הָכִי יִקְרָא סְגִיָּאָה הוּא לְמִצְרָאִי, דְּלֹא דְּמִי מֵאֵן דְּתַפֵּשׁ מִלְּכָא לְמֵאֵן דְּתַפֵּשׁ הִדְיוּטָא. וְעוֹד אֵין לָהּ אוֹמָה מְזוּהָמָת בְּכָל טוֹמְאָה כְּמוֹ הַמִּצְרַיִם דְּכַתִּיב בְּהוּ (יחזקאל כג) אֲשֶׁר בָּשָׂר חֲמוּרִים בְּשָׂרָם וְגו' שֶׁהֵם חֲשׂוּדִים עַל מִשְׁכַּב זָכוּר, וְהֵם בָּאִים מִחֵם שְׁעֵשָׂה מֵה שְׁעֵשָׂה לְאֲבִיו וְקָלָל אוֹתוֹ וְלִכְנֹעַ בְּנוֹ. וְכִי לֹא הָיָה לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִלֶּאֱהָ אוֹ שְׁלִיחַ לְשַׁגֵּר לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּמִצְרַיִם כְּמוֹ שְׁעֵשָׂה בְּאֲשׁוֹר שְׁהָיָה בְּנוֹ שֶׁל שֵׁם דְּכַתִּיב, (בראשית י')

ובני שם עילם ואשור. ושם היה כהן גדול ונתברך שנאמר (בראשית ט) ברוך יי אלהי שם. והיה לשם הגדולה והברכה על אחיו. וכתוב בם (ישעיה לז) ויצא מלאך יי ויכה במחנה אשור. ועל ידי שליח נעשה, כל שכן המצרים שהם מזוהמים יותר מכל אומה, ואמר אני ולא מלאך. אלא אמר רבי יהודה מכאן למדנו כח גבורתו של הקדוש ברוך הוא ומעלתו שהוא גבוה על הכל. אמר הקדוש ברוך הוא אומה זו של מצרים מזוהמת ומטונפת, ואין ראוי לשגר מלאך ולא שרף, דבר קדוש בין רשעים ארורים מטונפים, אלא אני עושה מה שאין יכול לעשות מלאך ולא שרף ולא שליח. שאני אומר ממקום קדושותי יהא כה ומיד נעשה, מה שאין המלאך יכול לעשותו. אבל הקדוש ברוך הוא, ממקום קדושתו אומר יהא כה ומיד נעשה מה שהוא רוצה לעשות. ולפיכך לא נעשית נקמה זו על ידי מלאך ושליח, בשביל קלון המצרים, ולהראות גדולתו של מקום שלא רצה שיכנסו ביניהם דבר קדוש, ועל הדרך הזה נאמר אני ולא מלאך. אני יכול לעשותו ולא מלאך.

תרגום לעברית

אם כה, כבוד גדול הוא למצרים, שלא דומה מי שתפס מלך למי שתפס הדיוט. ועוד, אין לה אמה מזוהמת בכל טמאה כמו המצרים, שכתוב בהם (יחזקאל כג) אשר בשר חמורים בשרם וגו', שהם חשודים על משכב זכור, והם באים מחם שעשה מה שעשה לאביו, וקלל אותו ולכנען בנו. וכי לא היה לקב"ה מלאך או שליח לשגר לעשות נקמה במצרים כמו שעשה באשור שהיה בנו של שם, שכתוב (בראשית י) ובני שם עילם ואשור. ושם היה כהן גדול ונתברך, שנאמר (שם ט) ברוך ה' אלהי שם, והיה לשם הגדלה והברכה על אחיו, וכתוב בם (ישעיה לז) ויצא מלאך ה' ויכה במחנה אשור, ועל ידי שליח נעשה. כל שכן המצרים שהם מזוהמים יותר מכל אמה, ואמר אני ולא מלאך. אלא? אמר רבי יהודה, מכאן למדנו כח גבורתו של הקדוש ברוך הוא ומעלתו שהוא גבוה מעל הכל. אמר הקדוש ברוך הוא: אמה זו של מצרים מזוהמת

ומטנפת, ואין ראוי לשגר מלאך ולא שרף, דבר קדוש בין רשעים ארורים מטנפים, אלא אני עושה מה שאין יכול לעשות מלאך ולא שרף ולא שליח. שאני אומר ממקום קדשתי יהא כה - ומיד נעשה, מה שאין המלאך יכול לעשותו. אבל הקדוש ברוך הוא ממקום קדשתו אומר יהא כה - ומיד נעשה מה שהוא רוצה לעשות. ולפיכך לא נעשית נקמה זו על ידי מלאך ושליח, בשביל קלון המצרים, ולהראות גדלותו של מקום שלא רצה שיכנסו ביניהם דבר קדוש. ועל הדרך הזה נאמר אני ולא מלאך. אני יכול לעשותו, ולא מלאך.

טקסט הזוהר

כיוצא בו אמר רבי יהודה מאי דכתיב, (יונה ב) ויאמר יי לדג. וכמה צדיקים וחסידים מישראל שלא דבר עמהם הקדוש ברוך הוא, ובא לדבר עם הדג דבר שאינו מכיר ויודע. אלא אמר רבי יהודה כיון שעלתה תפלתו של יונה לפני הקדוש ברוך הוא, ממקום קדשתו אמר בשביל שיקיא הדג את יונה אל היבשה. למ'ד לדג כמו בשביל, כלומר ויאמר יי בשביל הדג שיקיא את יונה אל היבשה. ממקום קדשתו אמר הקדוש ברוך הוא, יהא כה ומיד נעשה, מה שאין שליח יכול לעשותו.

תרגום לעברית

כיוצא בו אמר רבי יהודה, מה זה שכתוב (יונה ב) ויאמר ה' לדג? וכמה צדיקים וחסידים מישראל שלא דבר עמהם הקדוש ברוך הוא, ובא לדבר עם הדג דבר שאינו מכיר ויודע!? אלא, אמר רבי יהודה, כיון שעלתה תפלתו של יונה לפני הקדוש ברוך הוא, ממקום קדשתו אמר בשביל שיקיא הדג את יונה אל היבשה. למ'ד ל'דג כמו בשביל. כלומר, ויאמר ה' בשביל הדג שיקיא את יונה אל היבשה. ממקום קדשתו אמר הקדוש ברוך הוא יהא כה - ומיד נעשה, מה שאין שליח יכול לעשותו.

תניא אמר רבי שמעון מפתח של חיה בידו של הקדוש ברוך הוא, היא, ובעוד שהיא יושבת על המשבר הקדוש ברוך הוא מעיין באותו הולד אם ראוי הוא לצאת לעולם (יוצא ו) פותח דלתות בטנה ויוצא, ואם לאו סוגר דלתותיה ומתו שניהם. אי הכי לא יצא רשע לעולם. אלא הכי תנינן על שלש עבירות נשים מתות וכו' (אמר רבי שמעון והא) ואמר רבי יצחק למה אשה מפלת פרי בטנה. אלא אמר רבי יצחק הקדוש ברוך הוא רואה אותו העובר שאינו ראוי לצאת לעולם ומקדים להמיתו במעי אמו שנאמר (בראשית ו) הנפילים היו בארץ בימים ההם. הנפלים כתיב בלא יוד ראשונה. ולמה, בשביל שאחרי כן באו בני האלהים אל בנות האדם וילדו להם בנות וירבו ממזרים בעולם. המה הגבורים אשר מעולם. שאין גבור ופריץ ועריץ כמו הממזר. אנשי השם, שהכל יכירו לקרותו השם הידוע ממזר, דכיון שרואים מעשיו שהוא פריץ ועריץ וגבור הכל יקראוהו אותו שם. ומה דאמר רבי שמעון הקדוש ברוך הוא מעיין באותו הולד. אין לה רשע בעולם מאותם הרשעים היוצאים לעולם שאין הקדוש ברוך הוא מעיין בו ורואה אם אותו הגוף יניח בן צדיק וכשר, או שיציל לאדם מישראל ממיתה משונה, או שיעשה טובה אחת, ובשביל כך הקדוש ברוך הוא מוציא לעולם.

תרגום לעברית

שנינו בברייתא, אמר רבי שמעון, מפתח של חיה בידו של הקדוש ברוך הוא היא, ובעוד שהיא יושבת על המשבר, הקדוש ברוך הוא מעיין באותו הולד. אם ראוי הוא לצאת לעולם - [יוצא, ו] פותח דלתות בטנה ויוצא. ואם לאו - סוגר דלתותיה ומתו שניהם. אם כן, לא יצא רשע לעולם? אלא כך שנינו, על שלש עבירות נשים מתות וכו', [אמר רבי שמעון והרי] ואמר רבי יצחק, למה אשה מפלת פרי בטנה. אלא, אמר רבי יצחק, הקדוש ברוך הוא רואה אותו העובר שאינו ראוי לצאת לעולם, ומקדים להמיתו במעי אמו, שנאמר (בראשית ו) הנפלים היו בארץ בימים ההם.

הנפלים כתוב בלא יו"ד ראשונה, ולמה? בשביל שאחרי כן באו בני האלהים אל בנות האדם וילדו להם בנות וירבו ממזרים בעולם. הנה הגברים אשר מעולם - שאין גבור ופריץ ועריץ כמו הממזר. אנשי השם - שהכל יכירו לקרות השם הידוע ממזר. שפיון שרואים מעשיו שהוא פריץ ועריץ וגבור, הכל יקראוהו אותו שם. ומה שאמר רבי שמעון, הקדוש ברוך הוא מעין באתו הולד - אין לה רשע בעולם מאותם הרשעים היוצאים לעולם שאין הקדוש ברוך הוא מעין בו ורואה אם אותו הגוף ניח בן צדיק וכשר, או שיציל לאדם מישראל ממיתה משנה, או שיעשה טובה אחת, ובשביל כך הקדוש ברוך הוא מוציא לעולם.

טקסט הזהר

ביומי דרבי יוסי הו אנון פריצי דהו משדדי בטוריציא עם פריצי אומות העולם, וכד משכחי בר נש ותפשי ליה לקטליה, הו אמרין ליה מה שמך, אי הוה יודאי הו אזלין עמיה ומפקין ליה מן טוריציא, ואי הוה בר נש אחרינא קטלי ליה. (והא) והוה אמר רבי יוסי אתחזון אנון בכל האי למיעל לעלמא דאתי.

תרגום לעברית

בימי רבי יוסי היו אותם פריצים שהיו שודדים בקהרים עם פריצי אומות העולם, וכשמוצאים בן אדם ותופסים אותו להרגו, היו אומרים לו: מה שמך? אם היה יהודי - היו הולכים עמו ומוציאים אותו מן הקהרים, ואם היה איש אחר - הורגים אותו. [והרי] והיה אומר רבי יוסי, ראויים אלו בכל זה להכנס לעולם הבא.

טקסט הזהר

תנו רבנן ג' דברים הללו אינן באן לעולם אלא בקולות, קול חיה דכתיב, (בראשית ג) בעצב תלדי בנים וכתיב, (בראשית ל) וישמע אליה אלהים. קול גשמים דכתיב, (תהלים כט) קול יי על המים וכתיב, (מלכים א יח) כי קול המון הגשם. קול תחיית

הַמֵּתִים דְּכָתִיב, (ישעיה מ) קוֹל קוֹרָא בַּמִּדְבָּר. מֵאִי בָּעֵי הָכָא קָלָא בַּמִּדְבָּרָא. אָלָא אָמַר רַבִּי זְרִיקָא אֵלֵין אֲנֹן קָלִיָּא לְאַתְעָרָא מִתִּי מִדְבָּר, וּמִכָּאן דִּהוּא הָדִין לְכָל הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן הָא תַּנָּן כְּשֶׁנִּכְנַס אָדָם לְקִבְרָא נִכְנַס בְּקוֹלוֹת. כְּשֶׁיִּקְוֶמוּ בְּתַחֲיִית הַמֵּתִים אֵינֹן דִּין שְׂיִקְוֶמוּ בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב עֲתִידָה בֵּת קוֹל לְהִיּוֹת מִתְּפוּצָצָת בְּבִתֵּי קִבְרוֹת וְאוֹמְרָת (ישעיה כ"ו) הִקִּיצוּ וּרְנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָי, וְעֲתִידִים לְחַיּוֹת בְּטַל שֶׁל אֹר גָּדוֹל שֶׁל מַעְלָה דְּכָתִיב, (ישעיה כו) כִּי טַל אֹרוֹת טָלָה וְאַרְצָא רִפְאִים תִּפְּיֵל. אֲכִי"ר, (ע"כ מדרש הנעלם).

תרגום לעברית

שָׁנוּ רַבּוֹתֵינוּ, שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הִלְלוּ אֵינָם בָּאִים לְעוֹלָם אָלָא בְּקוֹלוֹת: קוֹל חַיָּה, שְׁכָתוֹב (בראשית ג) בַּעֲצָב תִּלְדֵּי בָנִים, וְכָתוֹב (שם ל) וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶלֶיָּהּ אֱלֹהִים. קוֹל גִּשְׁמִים, שְׁכָתוֹב (תהלים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם, וְכָתוֹב (מלכים א יח) כִּי קוֹל הַמּוֹן הִגָּשָׁם. קוֹל תַּחֲיַת הַמֵּתִים, שְׁכָתוֹב (ישעיה מ) קוֹל קוֹרָא בַּמִּדְבָּר. מַה צָרִיךְ כָּאן קוֹל בַּמִּדְבָּר אָלָא, אָמַר רַבִּי זְרִיקָא, אֵלּוּ אוֹתָם קוֹלוֹת לְעוֹרֵר מִתִּי מִדְבָּר. וּמִכָּאן שֶׁהוּא הָדִין לְכָל הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הֲרִי שָׁנִינוּ, כְּשֶׁנִּכְנַס אָדָם לְקִבְרָא, נִכְנַס בְּקוֹלוֹת. כְּשֶׁיִּקְוֶמוּ בְּתַחֲיַת הַמֵּתִים אֵינֹן דִּין שְׂיִקְוֶמוּ בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת? אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, עֲתִידָה בֵּת קוֹל לְהִיּוֹת מִתְּפוּצָצָת בְּבִתֵּי קִבְרוֹת וְאוֹמְרָת: (ישעיה כו) הִקִּיצוּ וּרְנְנוּ שׁוֹכְנֵי עֶפְרָי. וְעֲתִידִים לְחַיּוֹת בְּטַל שֶׁל אֹר גָּדוֹל שֶׁל מַעְלָה, שְׁכָתוֹב (שם) כִּי טַל אֹרוֹת טָלָה וְאַרְצָא רִפְאִים תִּפְּיֵל. אָמֵן כֹּן יְהִי רָצוֹן. עַד כָּאן מִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם.

טקסט הזוהר

וְתֵרָא שָׂרָה אֶת בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר יָלְדָה לְאַבְרָהָם מִצְחָק. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מִיּוֹמָא דְּאַתִּילִיד יִצְחָק וְהוּא יִשְׁמַעֵאל בְּבִיתָא דְּאַבְרָהָם, לָא אֶסְתַּלַּק יִשְׁמַעֵאל בְּשָׂמָא, בְּאַתֵּר דִּדְהָבָא שְׂרָיָא סוֹסְפִיתָא לָא אֲדַכֵּר קָמִיָּה, וּבִגְיִן כֹּף אֶת בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית, גִּבְרָא דִּלָּא יִתְחַזִּי

לְאִדְכָּרָא קַמִּיָּה דִּי צִחָק.

תרגום לעברית

וּתְרָא שָׂרָה אֶת בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר יָלְדָה לְאַבְרָהָם מִצִּחָק. אָמַר רַבִּי חֲזִי, מִיּוֹם שְׁנוּלָד יִצְחָק וְהָיָה יִשְׁמָעֵאל בְּבֵית אַבְרָהָם, לֹא הִתְעַלָּה יִשְׁמָעֵאל בְּשֵׁם. בְּמָקוֹם שְׂזָהָב שׂוּרָה, לֹא נִזְכָּר פֶּסֶלֶת לְפָנָיו, וְלָכֵן אֶת בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית, אִישׁ שֶׁלֹּא רָאוּי לְהִזְכֹּר לְפָנָיו יִצְחָק.

טקסט הזהור

אָמַר רַבִּי יִצְחָק וּתְרָא שָׂרָה, בְּעֵינָא דְקָלָנָא חֲמַאת לִיה שָׂרָה, דְּלֹא חֲמַאת לִיה בְּעֵינָא דְאִיהוּ בָּרָא דְאַבְרָהָם, אֶלָּא דְאִיהוּ בָּרָא דְהָגֵר הַמִּצְרִית, וּבְגִין כֹּךְ וּתְרָא שָׂרָה. דְּשָׂרָה חֲמַאת לִיה בְּעֵינָא דָּא וְלֹא אַבְרָהָם, דְּאִילוּ בְּאַבְרָהָם לֹא כְּתִיב אֶת בֶּן הָגֵר אֶלָּא אֶת בְּנוֹ.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וּתְרָא שָׂרָה, בְּעֵין שֶׁל קָלוֹן רָאֲתָה אוֹתוֹ שָׂרָה, שֶׁלֹּא רָאֲתָה אוֹתוֹ בְּעֵין שְׁהוּא בֶּן אַבְרָהָם, אֶלָּא שְׁהוּא בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית, וּמִשּׁוֹם כֹּךְ וּתְרָא שָׂרָה. שְׂרָאֲתָה שָׂרָה אוֹתוֹ בְּעֵין זֶה וְלֹא אַבְרָהָם, שְׂאִלוּ בְּאַבְרָהָם לֹא כְּתוּב אֶת בֶּן הָגֵר, אֶלָּא אֶת בְּנוֹ.

טקסט הזהור

תָּא חֲזִי, לְבִתָּר מַה כְּתִיב וַיֵּרַע הַדְּבָר מְאֹד בְּעֵינַי אַבְרָהָם עַל אוֹדוֹת בְּנוֹ. וְלֹא כְּתִיב עַל אוֹדוֹת בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית. בְּגִין כֹּךְ וּתְרָא שָׂרָה אֶת בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית. וְלֹא חֲמַאת דְּאִיהוּ בְּרִיָּה דְאַבְרָהָם.

תרגום לעברית

בֹּא רְאֵה אַחֵר כֹּךְ מַה כְּתוּב, וַיֵּרַע הַדְּבָר מְאֹד בְּעֵינַי אַבְרָהָם עַל אוֹדוֹת בְּנוֹ. וְלֹא כְּתוּב עַל אוֹדוֹת בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית. מִשּׁוֹם כֹּךְ וּתְרָא שָׂרָה אֶת בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית, וְלֹא רָאֲתָה שְׁהוּא בֶּן אַבְרָהָם.

רבי שמעון אמר האי קרא תושבחתא דשרה איהו, בגין דחמאת ליה דקא מצחק לכוכבים ומזלות, אמרה, ודאי לאו ברא דא ברא דאברהם למעבד עובדוי דאברהם, אלא ברא דהגר המצרית איהו אהדר לחולקא דאמיה, בגין כה ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה, כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק.

תרגום לעברית

רבי שמעון אמר, הפסוק הזה תשבחת לשרה הוא. משום שראתה אותו מצחק לכוכבים ומזלות, אמרה ודאי שבן זה אינו בנו של אברהם לעשות את מעשי אברהם, אלא בן הגר המצרית הוא, חזר לחלק של אמו. לכן ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה ה את עם בני עם יצחק.

טקסט הזוהר

וכי סלקא דעתך דקני לה שרה או לברה, אי הכי לא אודי קודשא בריה הוא עמה, דכתיב כל אשר תאמר אליה שרה שמע בקולה. אלא בגין דחמאת ליה בכוכבים ומזלות ואמיה אולפא ליה נמוסי דכוכבים ומזלות, בגין כה אמרת שרה כי לא יירש בן האמה הזאת, אנא ידענא דלא ירית לעלמין חולקא דמהימנותא, ולא יהא ליה עם ברי חולקא לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי, ובגין כה אודי עמה קודשא בריה הוא.

תרגום לעברית

וכי עלה על דעתך שקנאה לה שרה או לבן שלה? אם כה, לא היה מודה הקדוש ברוך הוא עמה, שכתוב כל אשר תאמר אליה שרה שמע בקולה. אלא משום שראתה אותו עם כוכבים ומזלות ואמו מלמדת אותו מנהגי עבודה זרה, לכן אמרה שרה כי לא יירש בן האמה הזאת. אני יודעת שלא יירש לעולמים את חלק האמונה, ולא יהיה לו עם בני חלק לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. ולכן הודה עמה הקדוש ברוך הוא.

וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְאַפְרָשָׁא בְּלַחֲדוּי זֶרַע קוֹדִישָׁא כְּדָקָא יָאוּת, וְכִגִּין כֶּה בְּרָא
עֲלֵמָא דְהָא יִשְׂרָאֵל סָלִיק בְּרַעוּתָא דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עַד לָא יִכְרִי עֲלֵמָא, וְכִגִּין כֶּה נִפְק
אַבְרָהָם לְעֵלְמָא וְעֵלְמָא מִתְקַיִים בְּגִינִיה, וְאַבְרָהָם וַיִּצְחָק (לֹא) קָיִימוּ וְלֹא אֶתִּיּשְׁבוּ
בְּדוֹכְתִּיּהוּ עַד דְּנִפְק יַעֲקֹב לְעֵלְמָא.

תרגום לעברית

וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְהַפְרִיד לְבָדוֹ אֶת הַזֶּרַע הַקְדוֹשׁ כְּרָאוּי, שְׁמֻשׁוֹם כֶּה בְּרָא אֶת
הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּרִצּוֹן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁלֹּא נִכְרָא הָעוֹלָם, וְלִכְּוֹן יֵצֵא
אַבְרָהָם לְעוֹלָם וְהָעוֹלָם הָיָה מִתְקַיִם בְּגִלְלוֹ, וְאַבְרָהָם וַיִּצְחָק [לֹא] עָמְדוּ וְלֹא הִתִּישְׁבוּ
בְּמִקּוֹמָם עַד שֶׁיֵּצֵא יַעֲקֹב לְעוֹלָם.

טקסט הזוהר

כִּיּוֹן דְּנִפְק יַעֲקֹב לְעֵלְמָא אֶתְקַיִימוּ אַבְרָהָם וַיִּצְחָק וְאַתְקַיִים כָּל עֲלֵמָא, וּמִתְמָן נִפְק עֲמָא
קוֹדִישָׁא לְעֵלְמָא, וְאַתְקַיִים כָּלָא כְּגִוּוֹנָא קוֹדִישָׁא כְּדָקָא יָאוּת, וְכִגִּין כֶּה אָמַר לִיה קוֹדֶשׁא
בְּרִיךְ הוּא, כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקוֹלָהּ כִּי בִיִּצְחָק יִקְרָא לָהּ זֶרַע, וְלֹא
בִּישְׁמַעְעָל. מַה כְּתִיב לְבָתֵּר וְתִלָּהּ וְתִתַּע בְּמִדְבָּר בְּאֵר שָׁבַע.

תרגום לעברית

כִּיּוֹן שֶׁיֵּצֵא יַעֲקֹב לְעוֹלָם, הִתְקַיִימוּ אַבְרָהָם וַיִּצְחָק וְעָמַד כָּל הָעוֹלָם, וּמִשָּׁם יֵצֵא הָעָם
הַקְדוֹשׁ לְעוֹלָם וְהִתְקַיִם הַכָּל בְּגִוּוֹן קְדוֹשׁ כְּרָאוּי. וְלִכְּוֹן אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל
אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקוֹלָהּ כִּי בִיִּצְחָק יִקְרָא לָהּ זֶרַע, וְלֹא בִּישְׁמַעְעָל. מַה כְּתוּב
אַחֵר כֶּה? וְתִלָּהּ וְתִתַּע בְּמִדְבָּר בְּאֵר שָׁבַע.

טקסט הזוהר

השלמה מההשמטות (סימן יט)

וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וְכו' רַבִּי בְרוּקָא אָמַר, מָהוּ שָׁם עַל שְׂכָמָה אֲלֵא שְׁהִיָּה עַל עוֹל
הָאֱמוּנָה וְלַעֲמֹד בָּמָה שְׁהִיָּה בְּתַחֲלָה כְּתִיב הֵכָא שָׁם עַל שְׂכָמָה וְכְתִיב הֵתָם
(שְׁמוֹת ט"ו) שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט. מָה לְהֵלֵךְ עַל הַשְּׂכִינָה, אוֹף הֵכָא עַל הַשְּׂכִינָה. מָה
עָשְׂתָה כִּיּוֹן שְׂרָאָתָה עֲצָמָה יוֹצֵאת מִרְשׁוֹתָיו שֶׁל אַבְרָהָם חֲזָרָה לְקִלְקוּלָה דְּכְתִיב וְתִלְךָ
וְתִתֵּעַ מָהוּ וְתִתֵּעַ שְׁתַּעֲתֵּעָ אַחֵר עֲבוּדָה זָרָה וְגִלּוּלֵי בֵּית אֲבִיָּה כְּתִיב הֵכָא וְתִתֵּעַ וְכְתִיב
הֵתָם (יִרְמְיָה י') הֵבֵל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים: (עַד כֹּאן מֵהַשְּׂמִטּוֹת)

תרגום לעברית

וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וְגוֹמֵר (בְּרֵאשִׁית כ"א). רַבִּי בְרוּקָא אָמַר, מָה זֶה שָׁם עַל שְׂכָמָה?
אֲלֵא שְׁהִיָּה עַל עַל הָאֱמוּנָה וְלַעֲמֹד בָּמָה שְׁהִיָּה בְּתַחֲלָה. כְּתוּב כֹּאן שָׁם עַל שְׂכָמָה,
וְכְתוּב שָׁם (שְׁמוֹת טו) שָׁם שָׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט. מָה לְהֵלֵךְ עַל הַשְּׂכִינָה, אֵיךְ כֹּאן עַל
הַשְּׂכִינָה. מָה עָשְׂתָה? כִּיּוֹן שְׂרָאָתָה עֲצָמָה יוֹצֵאת מִרְשׁוֹתָיו שֶׁל אַבְרָהָם, חֲזָרָה לְקִלְקוּלָה,
שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית כ"א) וְתִלְךָ וְתִתֵּעַ. מָה זֶה וְתִתֵּעַ? שְׁתַּעֲתֵּעָ אַחֵר עֲבוּדָה זָרָה וְגִלּוּלֵי
בֵּית אֲבִיָּה. כְּתוּב כֹּאן וְתִתֵּעַ, וְכְתוּב שָׁם (יִרְמְיָה י') הֵבֵל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים:

טקסט הזהר

כְּתִיב הֵכָא וְתִתֵּעַ וְכְתִיב הֵתָם (יִרְמְיָה י') הֵבֵל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּגִינְיָה דְּאַבְרָהָם לֹא שָׁבִיק. לָהּ וְלִבְרָהּ.

תרגום לעברית

כְּתוּב כֹּאן וְתִתֵּעַ, וְכְתוּב שָׁם (יִרְמְיָה י') הֵבֵל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּגִלְלֵי אַבְרָהָם לֹא עָזַב אוֹתָהּ וְאֵת בָּנָהּ.

תא חזי, בקדמיתא כד אזלת מקמה דשרה מה כתיב כי שמע יי אל ענייה. והשתא דטעאת בתר כוכבים ומזלות אף על גב דכתיב ותשא את קולה ותבך. מה כתיב כי שמע אלהים אל קול הנער. ולא כתיב כי שמע אלהים את קולה.

תרגום לעברית

בא ראה, בהתחלה כשהלכה מלפני שרה מה כתוב? כי שמע ה' אל עניה. וכאן שטענה אחר כוכבים ומזלות, אף על גב שכתוב ותשא את קולה ותבך, מה כתוב? כי שמע אלהים אל קול הנער, ולא כתוב כי שמע אלהים את קולה.

טקסט הזוהר

באשר הוא שם. הא אוקמוה דלאו בר עונשא הוא לגבי בי דינא דלעילא, דהא בי דינא דלתתא ענשין מתליסר שנין ולעילא, ובי דינא דלעילא מעשרים שנין ולהלאה. ואף על גב דחייבא הוה, לאו בר עונשא איהו. והא אוקמוה, ודא הוא דכתיב באשר הוא שם.

תרגום לעברית

באשר הוא שם, הרי פרשוה שלא בר ענש הוא אצל בית הדין שלמעלה, שהרי בית דין של מטה מענישים משלש עשרה שנה ומעלה, ובית של של מעלה מעשרים שנה ומעלה, ואף על גב שהיה רשע, אינו בן ענש. והרי פרשוה, וזהו שכתוב באשר הוא שם.

טקסט הזוהר

אמר רבי אלעזר אי הכי מאן דאסתלק מעלמא עד לא מטון יומוי לעשרין שנין, מאן אתר אתענש, בגין דהא מתליסר שנין ולתתא לאו בר עונשא איהו אלא בחטאוי דאבוי. אבל מתליסר שנין ולעילא מהו, אמר ליה קודשא בריך הוא חס עליה דלימות

זכאי (ולא לימות חייב) וְהִיב לִיה אָגַר טב בְּהֵוָה עֲלֵמָא, וְלֹא לִימוֹת חַיִּיב דִּיתַעֲנֵשׁ
בְּהֵוָה עֲלֵמָא וְאוֹקְמוּהָ.

תרגום לעברית

אמר רבי אלעזר, אם כך, מי שמסתלק מהעולם בטרם הגיעו ימיו לעשרים שנה, מאיזה
מקום נענש, משום שהרי משלש עשרה שנים ומטה אינו בר ענשים אלא בחטאי אביו,
אבל משלש עשרה ומעלה מהו? אמר לו, הקדוש ברוך הוא חס עליו שימות זכאי [ולא
ימות חייב], ונותן לו שכר טוב בעולם ההוא, ולא ימות חייב שינענש באותו עולם,
ובארוה.

◆ הקטע מתחיל בדף זה וממשיך בדף הבא (קי"ט ע"א) ◆

טקסט הזוהר

אמר ליה אי חייבא הוא ולא מטון יומי

תרגום לעברית

אמר לו, אם אינו חייב ולא הגיעו ימיו לעשרים שנה, כיון שהסתלק מהעולם במה הוא
ענשו? אמר לו, בזה מתקיים, (משלי יג) וַיֵּשׁ גִּסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. שכשענש יורד לעולם,
הוא [הדין] פוגע בלי כונה למעלה ולמטה באותו משחית, ויענש כשלא משגיחים עליו
מלמעלה.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):
creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.